

13/1-17 16/7853-64

Til
Kunnskapsdepartementet

Deres ref.: 16/7853

Vår ref.: 17-25

Oslo, 11. januar 2017

Høringsuttalelse: Innføring av hjemmel til å begrense andelen utenlandske elever ved skoler godkjent etter voksenopplæringsloven kapittel 4.

Innledning

Vi viser til høringsnotatet og ønsker å uttale oss om del 6, som handler om innføring av hjemmel til å begrense andelen utenlandske elever ved skoler godkjent etter voksenopplæringsloven kapittel 4.

Human-Etisk Forbund (HEF) er et humanistisk livssynssamfunn med mer enn 87.000 medlemmer over 15 år. Vi jobber for en sekulær stat og et mangfoldig samfunn basert på respekt for menneskerettighetene.

Om forslaget

Departementets forslag omhandler skoler godkjent etter voksenopplæringslovens kapittel 4 (såkalte kapittel 4-skoler), som omfatter 20 bibelskoler, samt én muslimsk skole, én dykkerskole og ni skoler som underviser kunst, media og musikk. Departementet foreslår å innføre en lovhjemmel for å kunne sette en øvre grense for andel utenlandske elever. Det fremgår av forslaget at grensen vil gjelde for hver enkelt skole.

Andelen utenlandske elever ved bibelskolene varierer per nå fra skole til skole, men departementet opplyser om at de til sammen utgjorde en tredjedel av alle bibelskoleelevene i 2015. (Ved enkelte skoler er andelen rundt 80 %.) Rundt 26 millioner kroner av den offentlige støtten til denne typen skoler går med til å dekke elevplasser for utenlandske elever.

Om kapittel 4-skoler

Departementet opplyser i høringen om at disse skolenes faglige nivå skal ligge over grunnskoleopplæring, men at det ikke er noe krav om å være jevngod med offentlig videregående opplæring. Skolene gir ikke formell kompetanse.

Human-Etisk Forbund er på generelt grunnlag kritisk til om det faglige nivået ved disse skolene er godt nok til at det forsværer offentlig støtte (per nå 75 % av tilskuddssatsen per elev). De skolene som er faglig gode nok til å bli fagskoler burde søke om det, mens øvrige skoler kan vurdere å bli private videregående skoler eller folkehøgskoler, dersom de oppfyller de kravene som stilles til slike



skoler. Kapittel 4-skoler som ikke oppfyller kravene til slike andre skoletyper, bør etter HEFs mening ikke få statstilskudd til voksenopplæring på heltid.

Særskilt om bibelskoler og andre livssynsbaserte kapittel 4-skoler

Vi viser til NOU 2013: 1 Det livssynsåpne samfunn, hvor Ståsettutvalget skriver at «Støtten til bibelskoler som gir opplæring i trossamfunnets lære for voksne elever, i stor grad med sikte på å kunne ta arbeid eller virke på annen måte innen bestemte trossamfunn, kan sies å gi støtte til sentral og spesifikk livssynsbasert aktivitet for de ulike trossamfunnene.» Tros- og livssynssamfunn mottar i tillegg egne tilskudd fra stat og kommune basert på regelverket i trossamfunnsloven og lov om tilskott til livssynssamfunn.

Human-Etisk Forbund mener at bibelskoler og andre livssynsbaserte kapittel 4-skoler i stor grad dreier seg om å styrke den enkeltes trosliv og gi opplæring i trossamfunnets lære, for at de som går på skolen skal kunne bidra innen trossamfunnet som driver bibelskolen (eller tilsvarende skole). Slik opplæring bør være trossamfunnets eget ansvar, og bør betales av trossamfunnet og elevene.

Regler om maksimal andel utenlandske elever

Med utgangspunkt i at kapittel 4-skoler generelt og bibelskoler spesielt fremdeles kommer til å få offentlige tilskudd, støtter Human-Etisk Forbund departementets forslag om innføring av en lovhjemmel for maksimal andel utenlandske elever ved kapittel 4-skoler.

Departementet viser til folkehøgskoleloven, som i dag setter en grense ved 10 % utenlandske elever ved folkehøgskoler. Vi mener Kunnskapsdepartementet bør ta utgangspunkt i dette ved utforming av tilsvarende bestemmelser for kapittel 4-skoler, da vi ikke kan se særskilte grunner til at staten burde finansiere en høyere andel utenlandske elever ved kapittel 4-skoler enn ved folkehøgskoler.

Vennlig hilsen

Kristin Mile
generalsekretær